

SAGOSPEL

DRAMATISERINGAR

AF

HILJA TAVASTSTJERNA

II

AKTIEBOLAGET

HANDELSTRYCKERIETS

FÖRLAG

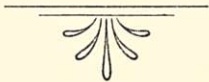
SAGOSPEL

DRAMATISERINGAR

AF

HILJA TAVASTSTJERNA.

ANDRA DELEN.

HELSINGFORS 1900
AKTIEBOLAGET HANDELSTRYCKERIET.

PARADISETS LUSTGÅRD

SAGOSPEL I 3 AKTER

(FRITT EFTER H. K. ANDERSÉN)

PERSONER:

Anemotes, vindarnas moder.

Bore, nordanvinden.

Sune, sunnanvinden.

Östan, östanvinden.

Zephyr, västanvinden.

Astolf, en ung prins.

Felicia, lustgårdens prinsessa.

Feen Peribanau.

Clara,

Rosa,

Lilia,

Dalia,

} Felicias leksystrar.

Flere små leksystrar, tomtar och andar.

FÖRSTA AKTEN.

Första scenen.

Vindarnas grotta. I bakgrunden en stor gryta öfver elden. På ena sidan hänga några säckar på muren. Anemotes sitter vid grytan och sjunger. Under sången bultar det på dörren.

Andra scenen.

Anemotes. Astolf klädd i regnrock.

Anemotes.

Hvem där?

Astolf.

Släpp mig in! Jag fryser och är våt.

Anemotes.

Hvem är du, som vågar dig hit på denna sena timme?

Astolf.

Jag är Astolf och har förvillat mig från mitt jaktsällskap. Vill du ej gifva mig tak öfver hufvudet tills dagen gryr? Därute är det kallt och regnet flyter i strömmar.

Anemotes.

Så, så! Men är du icke rädd? Vet, här är man ej så noga med ett par lungor mer eller mindre.

Astolf.

Åh, jag är just icke rädd af mig. Mången konungason, som jag, har varit utsatt för värre faror. Jag rädes hvarken för troll eller gastar.

Anemotes.

Kom närmare då och sätt dig vid elden, så kan du torka dina kläder.

Astolf (närmar sig elden).

Här är ett styggt drag.

Anemotes.

Och värre blir det, bara mina söner komma hem.

Astolf.

Hvar äro dina söner?

Anemotes.

Ja, det är ej godt att svara, när någon frågar dumt. Mina söner äro ute på egen hand; de kasta boll med skyarna däruppe i storstugan. (*pekar mot skyn*).

Astolf.

Du är bra sträf och talar ej så mildt och höfligt, som de fruntimmer, med hvilka jag är van att umgås.

Anemotes.

De ha' väl ej annat att göra, kan jag tänka. Jag måste vara sträf, om jag skall kunna hålla mina söner i styr.

Astolf.

Hvem är du, underliga gamla kvinna, och hvilka äro dina söner?

Anemotes.

Jag är Anemotes, bärgsdrottningen, som härskar öfver denna trakt, och mina söner äro de fyra vindarna, som tumla om i världen, och ställa till både ondt och godt. Hvem vet, hvad de nu igen hafva för sig! Jag är helt orolig.

Astolf.

Äro de sådana vildbasare?

Anemotes.

Det äro de nog. Men jag tuktar dem, jag. Ser du, de fyra säckarna där på väggen?

Astolf.

Ja visst! Hvad är det med dem?

Anemotes.

Åh, för dem äro pojkarne lika rädda, som du förr var för riset bakom spegeln. När de äro stygga viker jag ihop dem och stoppar dem utan krus i säcken, och där få de sitta tills de blifva snälla igen. De slippa ej ut att flacka, förrän jag finner för godt.

Astolf.

Du är visst bra sträng med dem?

Anemotes.

Det behöfs nog, minsann. Men se där hafva vi en af dem!

Tredje scenen.

De förra. Bore (i päls och storstöflar. Han har is och snö på sig).

Bore.

God dag, mor! (*närmar sig elden*).

Anemotes.

God dag, min son!

Astolf.

Gå inte strax till elden, du kan få frostbulor.

Bore.

Frost! (*skrattar*). Det är just mitt största nöje. Men hvad är du för en harakrank? Hur har du kommit hit i vindarnas grotta?

Anemotes.

Han är min gäst. Är du ej nöjd med den förklaringen, så får du komma i säcken.

Bore.

Nå, nå — gärna för mig. Icke vill jag honom något ondt.

Anemotes.

Berätta nu hvarifrån du kommer! (*sätter sig vid grytan*).

Bore.

Från Polarhafvet kommer jag. Där har jag varit med ryska hvalrossfångare nästan en hel månad. Jag satt och sof på rodret, då de seg-

lade ut från Nordkap och då jag emellanåt vaknade upp, flög stormfågeln kring benen på mig.

Astolf.

Stormfågeln? Hurudan är han?

Bore.

Han är en vådligt stor och ståtlig fågel och flyger grannt. Först gör han ett raskt slag med vingarna och då har han fart nog och kan hvila på dem huru länge som helst.

Anemotes.

Var ej så utförlig! Hvart kom du sedan?

Bore.

Till Behringsö. Där var ett golf, slätt som en tallrik att dansa på. Bland is och snö lågo benrangel af hvalrossar och isbjörnar, hvilka sågo ut som armar och ben af jättar. Säkert har solen aldrig lyst på dem. Jag blåste litet på dimman för att få se stranden. Där stod ett uselt skjul uppbyggt af vrak och öfverdraget med hvalrosshudar. På taket satt en lefvande isbjörn och brummade. Jag såg på fågelbona och på de nakna ungarna, som skreko och pepo. Då blåste jag i de tusen struparna och lärde dem att hålla mun.

Astolf.

Stackars små fåglar! Huru nändes du?

Bore.

Kantänka!

Anemotes.

Du berättar bra, min son. Det riktigt vatt-
nas mig i munnen. Vidare bara!

Bore.

Sedan bar det af på fångst. Harpunen ka-
stades i hvalrossens bröst, så att blodstrålen stod
som en springbrunn öfver isen. Då tänkte jag
på min lek. Jag blåste upp! Lät mina seglare,
de klipphöga isfjällen klämma båtarna tillsam-
mans. Huj, hur de rädda människorna pepo
och skreko! Men jag pep och skrek än värre.
Jag skakade snöflingor tätt omkring dem och lät
dem sedan i de inklämda fartygen drifva söderut.
Där få smaka på saltvatten och komma nog
aldrig mer till Behringsö.

Anemotes.

Således har du gjort ondt?

Bore.

Om jag gjort godt eller ondt, kunna andra
förtälja. Där kommer Sune!

Fjärde scenen.

De förra, Sune (*Klädd som arab*).

Sune.

Här är jag, kära mor! Hur mår du?

Anemotes.

Godt, godt! Kom in min son!

Sune.

Här är duktigt kallt inne; man märker nog att Bore kommit först.

Bore.

Här är ju så hett, att man kan steka en isbjörn.

Sune.

Du är själf en isbjörn.

Anemotes.

Kifvas ni? Vill ni att jag skall stoppa er i säcken? Hvad? Sätt dig där, Sune, och berätta hvar du har varit.

Sune.

I Afrika, min mor.

Anemotes.

Hvad hade du där att göra?

Sune.

Jag var med hottentotterna på lejonjagt i kaffernas land. O, hvilket gräs där växer på slätterna, saftigt och grönt som oliv. Där dansade gnun och strutsen sprang i kapp med mig. Men jag var dock kvickare på benen.

Anemotes.

Vidare, vidare!

Sune.

Jag kom till öknen, till gula sanden. Där träffade jag en karavan. Människorna slaktade sin sista kamel, för att få vatten att dricka, men det var ej mycket de fingo. Solen brände uppifrån och sanden nedifrån. Då vältrade jag mig i den fina sanden och hvirflade upp den i höga pelare. Det var en dans det, må du tro! Du skulle sett huru modfäld dromedaren stod där.

Astolf.

De stackars människorna! Hvad gjorde de?

Sune.

Köpmännen droga kaftanen öfver öronen och kastade sig ned för mig, som för sin Gud Allah men — —

Astolf.

Hur gick det med dem?

Sune.

De äro begrafna nu och en pyramid af sand reser sig öfver dem.

Astolf. (Med ovilja.)

Afskyvärdt!

Anemotes.

Du har således endast gjort ondt, din vildbasare. Marsch i säcken med dig!

Sune (Bedjande).

Mor, mor!

Anemotes.

Hjälper ej! (*Stoppar honom i säcken.*) Ligg där nu och besinna dig!

Astolf.

Det är raska gossar du har.

Anemotes.

Åh ja! och tukta dem kan jag. Där har du den tredje.

Femte scenen.

De förra. Östen (*Kludd som kines.*)

Östen. (*Hälsar som kineserna.*)

Anemotes.

Kommer du från Kina? Jag trodde du hade varit i Paradisets lustgård?

Östen.

Nej, min mor, från Kina kommer jag.

Anemotes.

Hvad gjorde du där?

Östen.

Jag dansade omkring porslinstornet, så att alla klockor klingade. Men nere på gatan fingo ämbetsmännen prygel. Bamburören dansade på deras ryggar, och det var dock folk af alla grader. Alla skreko de: »Haf tack, faderlige välgörare! »Men de menade ingenting därmed

och jag bara ringde i klockorna och sjöng:
tsching, tschan, tscho!

Anemotes.

Du är mig en gast! Res till paradisetts lustgård och drick ur visdomens källa. Det skulle mycket bidraga till din bildning.

Östen.

Det skall jag göra, mor. Men hvarför har du stoppat bror Sune i säcken? Fram med honom! Han skall berätta om fågeln Phoenix, som prinsessan så gärna vill höra talas om. (*Vill hjälpa Sune ur säcken.*)

Anemotes.

Nej pass! Han sitter där han sitter; han har gjort ondt.

Östen.

Kära mor, förlåt honom, så är du min allra raraste lilla mamma och jag skall skänka dig två stora paket thé, som jag själf plockat.

Anemotes.

Nå, nå, må vara då för théets skull och efter som du är min gullgosse. (*Sune kryper ur säcken.*)

Anemotes.

Har ingen af er sett till Zephyr?

Östen.

Han har visst åter fördröjt sig i paradiset
lustgård, hos prinsessan Felicia. Det gör man
så gärna.

Sjätte scenen.

De förra. Zephyr. (*I fantasikostym med vingar.*)

Zephyr.

(*Springer in och hoppar upp i Anemotes famn.*)
Här är jag, kära, rara, lilla mamma. Har du
haft ledsamt efter mig?

Anemotes.

Nå -- lagom! Jag undrade bara hvar du
dröjde.

Astolf.

Är det här lilla söta Zephyr?

Anemotes.

Nog är det Zephyr, men söt är han icke
mer. När han var liten, var han en vacker
gosse -- men nu är allt det där förbi.

Zephyr.

Tycker du det? Icke alla tycka som du.

Anemotes. (Nyper honom i kinden.)

Din sjpufver! Hvarifrån kommer du sist?

Zephyr.

Säg hållre först!

Anemotes.

Nå, först då!

Zephyr.

Från urskogarna. Där de taggiga lianerna bilda en gärdesgård mellan hvarje träd; där vattenormen ligger på lur i det våta gräset och människorna synas öfverflödiga; där har jag varit.

Anemotes.

Hvad gjorde du där?

Zephyr.

Jag roade mig på mitt sätt förstås. Först såg jag på den djupa floden, som störtade ned för klippan, blef skum och flög mot skyarna för att bära regnbågen. Sedan kom den vilda buf-

feln nedsimmande för floden. Men strömmen ryckte honom med sig och dref honom dit, där vattnet störtade ned. Han måste med. Det tyckte jag om. Jag blåste upp en storm, så att de urgamla träden ramlade och förvandlades till spånor.

Anemotes.

Har du gjort ännu något?

Zephyr.

Jo, jag har slagit kullerbytta i Savannerna, klappat de vilda hästarna och nedskakat kokosnötter. Jo, jo, jag har historier att berätta, men man skall ej tala om alt hvad man vet, det förstår du nog, gumman min! (*Smeker modern*).

Anemotes.

Har du ej varit hos prinsessan i lustgården, din skälm?

Zephyr.

Jo, där var jag sist och dit far jag i morgon igen. Där är så härligt!

Astolf.

Hvad är det för en prinsessa, som I talen så mycket om?

Zephyr.

Prinsessan Felicia i paradiset's lustgård.

Astolf.

Finns verkligen paradiset's lustgård till. Säg, hvar är den?

Öster.

Åhå! Vill du dit? Men jag skall säga dig, att där ej har varit någon människa, allt sedan Adams och Evas tid. Dem känner du väl till?

Astolf.

Ja visst, känner jag dem.

Zephyr.

Då de syndade och blefvo fördrifna, sjönk paradiset's lustgård ned i jorden. Men den behöll sitt varma solsken, sin milda luft och all sin härlighet. Där bor féernas drottning Felicia och där är äfven lycksalighetens ö, dit döden aldrig kommer. O, där är godt att vara!

Astolf.

Ack, ja, jag vet det! Min farbror berättade för mig då jag var liten, att hvarje blomma i paradiset's lustgård var den sötaste bakelse och ståndarsträngarna det sötaste vin. På en stod

historia, på en annan geografi och på en tredje tabulan. Man behöfde bara äta bakelse, så kunde man sin läxa, och ju mer man åt, dess mer fick man i sig af historia, geografi och tabula.

Sune.

Tror du därpå?

Astolf.

Förr trodde jag det. Men nu vet jag att härligheten i paradiset's lustgård, måste vara af helt annat slag. Ack, hvarför plockade Eva af kunskapens träd och hvarför åt Adam af den förbjudna frukten? Hade det varit jag, så hade jag icke gjort det. Aldrig hade synden då kommit i världen!

Anemotes.

Barn, barn, hur kan du tala så? Också du har ett svagt hjärta och skall ej kunna motstå frestelsen.

Astolf.

Hur vet du att jag icke kan det? Jag vet att jag kan och skall bevisa det en dag. (*Till Zephyr*) Kan du icke taga mig med till paradiset's lustgård? Jag längtar dit.

Zephyr.

Gärna! Sätt dig på min rygg, så flyger jag dit i morgon.

Anemotes.

För all del, Zephyr, hvad tänker du på? Du vet ju att ingen människa kan förblifva i paradiset. De synda alla.

Astolf.

Jag skall ej synda. Jag är stark! För mig blott dit!

Anemotes.

Dåraktiga yngling! Var ej så säker på dig själf. Högmöd går för fall. Du kommer bittert att ångra dig!

Astolf.

Aldrig! Jag vet hvad jag gör och jag kan hvad jag vill.

Zephyr.

Välan! I morgon vid soluppgången bryta vi upp. (*Räcker Astolf handen*).

Astolf. (*Fattar hans hand*).

Ja, i morgon! O, hur lycklig jag är!

Anemotes. (Allvarligt).

Jag har varnat dig. Och jag upprepar
 ännu en gång: »du skall ej kunna mot-
 stå frestelsen, du kommer att synda och falla.»

(Ridån faller).

ANDRA AKTEN.

Första scenen.

Paradisets lustgård! Felicia och hennes leksystrar. Féen Peribanau. Flickorna dansa i fonden. Fram på scenen Felicia och Peribanau. Flickorna träda efter dansen fram till Felicia.

Clara.

Är du nöjd med oss, prinsessa? Få vi leka nu?

Felicia.

Ja, det fån I gärna.

Dalia.

Kommer du inte och leker med oss i dag?

Felicia.

Sedan. Först vill jag en stund tala med Peribanau.

Rosa.

Hvad skola vi leka?

Lilia.

Låtom oss taga blomsterkriget!

Clara.

Nej, hällre gullbolleken!

Rosa.

Jag föreslår att fånga fjärilar!

Dalia.

Och jag att vi söka honung!

Alla.

Nej, nej! Inte det!

Felicia.

Leken blomsterkriget, det är så roligt! Jag kommer också med om en stund.

Alla.

Ja, låtom oss taga den leken! (*De draga sig åt fonden, där de kasta blommor på hvarandra.*)

Felicia (till Peribanau).

Peribanau, du har åter engång varit på jorden. Tala om för mig huru där var. Du vet huru mycket jag längtar efter att höra något om människorna. Äro de lik oss?

Peribanau.

Rätt mycket, men icke alla. De äro ej så glada och sorglösa som vi.

Felicia.

Hvarför icke? Är jorden icke så skön som lustgården?

Peribanau.

Nog är jorden skön, men den är ingen lustgård, där alt växer och frodas utan vård och besvär. Den måste odlas. Och människorna få ej som vi, leka och njuta hela lifvet igenom. De få arbeta i sitt anletes svett och hafva ofta stora svårigheter att öfvervinna.

Felicia.

Berätta! Hvad såg du där? Du ville ju besöka din gudson? Hvad har det blifvit af honom?

Peribanau.

Ännu icke något synnerligt. Då jag för aderton år sedan stod vid lille prins Astolfs vagga, gaf jag honom paradiset härligaste faddergåfvor.

Felicia.

Hvad gaf du honom då?

Peribanau.

Jag gaf honom hälsa och krafter, ett godt och ädelt hjärta, ett klart förstånd och ett rent sinne.

Felicia.

Gaf du honom icke äfven skönhet och behag?

Peribanau.

Den yttre fägringen följer med en frisk kropp och ett rent hjärta, och finnes den ej, så märker man ej att den saknas.

Felicia.

Såg du honom äfven nu?

Peribanau.

Ja, jag såg honom, men med sorg.

Felicia.

Med sorg? Hvarför det? Har han förlorat paradiset gifvort?

Peribanau.

Ja, en del. Högmod och egenkärlek hafva fått insteg i hans hjärta och fläckat hans själ. Ännu är han god och ädel och söker efter det högsta, men han litar för mycket på sig själf, och vill ej lyssna till varnande ord. Dock skall han väl snart inse att han intet förmår af egen kraft, utan att himlen måste hjälpa honom att öfvervinna synden.

Felicia.

Är det så svårt för människan att vara god?

Peribanau.

Ja, prinsessa, det är svårt. Alla äro födda med syndiga begär i sitt hjärta och hela lifvet är kamp och strid.

Felicia.

Såg du icke fågeln Phœnix, om hvilken Zephyr berättat så underliga saker?

Peribanau.

Nej, honom såg jag ej. Jag tror visst han endast finnes till i sagornas värld.

Felicia.

Säg icke så! Jag vet att han finns och Zephyr har lofvat hämta honom hit engång. Hvad jag längtar efter den stunden!

Andra scenen.

De förra. Astolf och Zephyr.

Peribanau.

Se, där är Zephyr!

Felicia (gladt).

Åh, är du redan tillbaka, Zephyr? Det var snällt att du kom så snart igen!

Zephyr.

Ja, här är jag, men jag kommer inte ensam, prinsessa.

Felicia.

Hvem har du med dig?

Zephyr (för fram Astolf, som stannat i bakgrunden).

Se här, prinsessa, en gäst, som följt mig öfver land och haf för att få se paradiset lustgård och féernas drottning. (*Dans i fonden; leksystrarne och Zephyr.*)

Felicia (ser förvånad på Astolf).

Astolf.

Förlåt, prinsessa, den djärfve, som trängt ända in i lustgården för att få lära känna dig.

Felicia (för sig).

Fågeln Phoenix! Ändteligen!

(Flickorna närma sig).

Rosa.

Ja, det måste vara han. Det kan ej vara någon annan.

Astolf (ser sig omkring).

Hvad här är skönt! Får jag dröja här, min drottning?

Felicia (räcker honom handen).

Du är välkommen, jag har länge väntat dig.

Astolf.

Mig? Hur visste du att vänta mig? Jag är ju en främling för dig, prinsessa.

Felicia.

Visst ickel! Zephyr har berättat mig mycket om dig. Jag känner dig nog, fågel Phoenix.

Astolf.

Ack, kalla mig ej så! Jag är ingen fågel
Phoenix.

Felicia.

Hvem är du då?

Astolf.

Ett människobarn. En jordens son.

Felicia (öfverraskad).

En människa? Ett jordens barn? Jag har
aldrig förr sett någon sådan, som du! Huru
kom du hit från jorden?

Astolf.

Jag har länge förgäfves sökt det förlorade
paradiset; nu har jag äntligen funnit det. Får
jag nu stanna hos dig?

Felicia.

Gärna! Men skall du ej längta tillbaka till
din jord?

Astolf.

Det tror jag ej. På jorden är man ej så
säll som här.

Felicia.

Säg mig, är du måhända en man?

Astolf.

Icke än, prinsessa. Ännu är jag blott en yngling.

Felicia.

Nåväl, yngling — —

Astolf.

Säg Astolf, det är mitt namn!

Felicia.

Ah, Peribanaus' gudson! (*Paus*). Kom, Astolf, jag vill själf föra dig omkring i lustgården och leka med dig. Kan du springa?

Astolf.

Det kan jag!

Felicia.

Nå, tag fast mig då, om du kan! (*Hon springer af och an på scenen, Astolf efter, tills hon springer ut och Astolf följer henne.*)

Tredje scenen.

De förra, utom Astolf och Felicia.

(*Zephyr, som lekt »ta fatt» med flickorna, närmar sig med Clara vid handen.*)

Zephyr.

Se så, nu kommer plikten!

Clara.

Åh tyst! Var inte vild nu igen! Säg oss
hällre hvem den främmande är.

Dalia.

Är det verkligen icke fågeln Phœnix?

Zephyr. (*Runkar hufvudet*).

Rosa.

Säg nu, snälla Zephyr, hvem han är.

Zephyr.

Han är en människa, en prins, en man —

Lilia.

En sådan man, som Adam var?

Zephyr.

Just en dylik.

Clara.

Hur kom han hit?

Zephyr.

På min rygg.

Dalia.

Hvarför kom han?

Zephyr.

För att få se paradiset och prinsessan Felicia.

Rosa.

Huru länge blir han här?

Zephyr.

Det vet jag ej.

Lilia.

Få vi också leka med honom?

Zephyr.

Måhända. Men nog med prat. Jag måste bort igen. Man väntar mig på jorden. Adjö med er! Vi ses igen. (*Kastar slängkyssar och aflägsnar sig*).

Alla.

Vi ses igen! (*De nicka åt Zephyr*).

Fjärde scenen.

De förra utom Zephyr.

Clara.

Så underligt att se en riktig människa!

Dalia.

Här har aldrig varit någon förr.

Peribanau.

Han blir icke häller länge här.

Rosa.

Hvarför tror du det?

Peribanau.

Han skall icke kunna motstå frästelsen.
Han faller i synd.

Rosa.

Skada! Han ser så god ut.

Peribanau.

Ja, skada. God är han, men svag. Se där
kommer han igen.

Lilia.

Kom flickor! Kanske prinsessan väntar oss.
(*De gå*).

Femte scenen.

Peribanau. Astolf.

Astolf. (Inspringande).

Felicia, är du här?

Peribanau.

Har hon redan rymt ifrån dig?

Astolf.

Ack ja, hon är så snabb, att jag omöjligt kan få fatt henne.

Peribanau.

Sätt dig här och hvila en stund. Hon kommer nog snart hit igen.

Astolf.

Hvad jag har roligt här! Får jag nu stanna för alltid?

Peribanau.

Det beror på dig själf. Om du ej, som Adam, låter fresta dig att bryta mot förbudet, så får du stanna här.

Astolf.

Jag skall icke vidröra äpplena på kunskapens träd. Här äro ju tusen frukter, lika sköna som de.

Peribanau.

Pröfva dig själf, och känner du dig ej stark nog, så följ med Zephyr, som förde dig hit. Han flyger nu till jorden tillbaka och kommer ej hem förr än efter hundra år. Den tiden skall för dig här förgå som hundra timmar, men det är en lång tid för frestelsen och synden.

Astolf.

Var lugn, jag skall nog motstå dem.

Peribanau.

Det blir ej så lätt som du tror. Felicia själf kommer att fresta dig, och det är just det värsta. Henne kan du ej motstå.

Astolf.

Hvarför skulle Felicia fresta mig till synd? Hon är ju så god.

Peribanau.

För att pröfva dig. Paradiset vinnes ej så lätt. Det är blott genom kamp och strid med sitt eget hjärta, som en dödlig kan uppnå det.

Astolf.

Jag skall ej vika från rätta vägen. Säg blott hvad som är förbjudet här!

Peribanau.

Ser du det gröna hvalfvet där? Hvad som döljes bakom detsamma är ej för dina blickar.

Astolf.

Hvad finnes där?

Peribanau.

En härlighet, som du ej kan drömma om.

Astolf.

Än sedan! Lustgården är härlig nog och Felicia finnes där. Hvad frågar jag efter en härlighet, som jag ej känner till.

Peribanau.

Så tänker du nu, men du kommer nog att längta dit en gång. Hvar gång Felicia går dit, skall du känna lust att följa henne. Hon kommer också att vinka dig och ropa: »följ mig, följ mig!» Men lyss ej till hennes lockande stämma; följ henne ej. Stanna kvar. Med hvart steg du närmar dig, blir din längtan större och

större och desto svårare har du att behärska din lust. Var stark och vaksam! Syndar du, så skall paradiset sjunka för dig, djupt, djupt i den mörka jorden och du blir kvar med ånger och samvetskval i hjärtat.

Astolf.

Jag skall ej synda. Jag är stark och säker.

Peribanau.

Aj, aj, just däri består din största fara. Jag bäfvar för dig. Besinna dig. Ännu har du tid.

Astolf.

Nej, nej. Jag stannar här. Bed Zephyr hälsa min mor — mitt land, min barndomsvän!

Peribanau.

Godt! Farväl så länge! (*Går*).

Sjätte scenen.

Astolf ensam. (Sätter sig på en sten och lutar hufvudet i handen).

Astolf (tankfullt).

Min mor, mitt land, min barndomsvän! Männe de sörja och sakna mig? Ack, hade jag

dem här! Finge äfven de njuta af den härlighet, som omger mig här, då vore min sällhet fullkomlig. Skall jag väl engång kunna glömma dem!

Sjunde scenen.

Astolf. Felicia.

Felicia

(sätter sig bredvid Astolf med armen om hans hals).

Så tankfull!

Astolf. (Gladt).

Åh, är du här igen! Hvar har du dröjt så länge?

Felicia.

Bland fjärilar och blommor. *(Smeksamt).*
Men säg, käre, är du sorgsen?

Astolf.

Icke nu mer, då du är hos mig. Men lämna mig ej ensam en annan gång, Felicia!

Felicia.

Hvarför icke?

Astolf.

Så snart jag icke ser dig, täncker jag på mina kära därborta på jorden. Jag kan ej glömma dem.

Felicia.

Jag skall lära dig glömma.

Astolf.

Ja då först blir jag riktigt säll. (*Man hör sång bakom scenen: »Stilla, o stilla», 1 versen.*)

Astolf.

Hvad är det? Hvem sjunger?

Felicia.

Paradisets andar. Änglarna.

Astolf.

Hvar äro de?

Felicia. (*Pekar åt löfhvalfvet.*)

Där!

Astolf. (*Uppspringande.*)

Får jag se dem?

Felicia.

Där äro de.

Astolf.

(*Närmar sig hvalfvet, men häjdar sig*) Nej, nej.

Felicia.

Hvarför tvekar du? Gå!

Astolf.

Fresta mig ej Felicia! Jag vill ej.

(*Sången börjar på nytt. 3 versen*).

Astolf.

O, huru ljufligt den klingar.

Felicia.

Kom, följ mig dit!

Astolf.

(*Tvekande*) Nej, nej.

Felicia.

(*Tager hans hand*) Hur näns du neka. Kom, följ mig.

Astolf.

(*Tager några steg framåt, men rycker sig plötsligt lös*). Nej, nej! Ännu har jag ej syndat.

Felicia.

(*Vid hvalvet*). Följ mig, följ mig!

Astolf. (Som lyssnat på sången).

Glömma, o glömma.

Felicia.

Här finns glömska för alt!

(Sången börjar på nytt).

Astolf.

(*Lyssnar*). Ljufliga härliga toner! (*Till Felicia, som ämnar gå*). Felicia, lämna mig ej! — (*Breder ut sina armar*).

Felicia.

Kom, här finns glömska och sällhet!

Astolf.

(*Springer fram till Felicia. Hon drar sig tillbaka bakom löfhvalfvet. Astolf böjer löfvet åt sidan. Men ser ett bländande sken och hör en häftig skräll. Sången tystnar. Astolf kastar sig på knä med händerna för ansiktet*). Jag dåre, hvad har jag gjort?

Peribanau.

(*Från fonden*). Syndat! Fallit!

Astolf.

Felicia! Felicia!

Ridån faller.

TREDJE AKTEN.

Första scenen.

Skogen utanför vindarnas grotta. Anemotes. De
fyra vindarna. Astolf, sofvande under ett träd.

Östen.

(*Märker Astolf*). Nej se, hvem ligger här
och sofver?

Sune.

En jägare visst som tröttnat.

Bore.

Någon, som gått vilse.

Zephyr.

Nej, men det är ju min vän Astolf, Hur
har han kommit hit?

Astolf.

(*Vaknande*). Felicia! (*Ser sig omkring*) Hvar är jag?

Östen.

På jorden.

Sune.

I skogen utanför vindarnas boning.

Astolf.

(*Reser sig*). Var jag då ej i paradiset lustgård?

Sune.

Du var där, men nu är du här igen.

Astolf.

Huru är det möjligt?

Zephyr.

Minnes du ej att jag förde dig dit och lämnade dig där?

Astolf.

Ack ja, nu minnes jag alt.

Bore.

Hvarföre kom du så snart tillbaka?

Astolf.

Jag kunde ej stanna där.

Östen.

Hvarför icke? Var där icke ljufligt och skönt?

Astolf.

Åh ja, så härligt, så härligt!

Sune.

Och ändå kom du därifrån? Hvarför det?

Astolf. (Sorgset).

Jag har syndat, som Adam.

Anemotes. (Strängt).

Redan första dagen! Aj, aj, och du var dock så säker på dig själf.

Astolf.

Icke trodde jag det skulle vara så svårt.

Anemotes.

Jag varnade dig ju. Hvarför hörde du ej därpå?

Astolf.

Ack, kära mor, nu inser jag alt får väl, hur dåraktig och högmodig jag varit.

Anemotes.

Ja, vore du min son, så skulle du nu komma i säcken.

Bore.

Dit kommer han nog en gång. Dit komma ju alla.

Anemotes.

Tror du ännu att du varit starkare och ståndaktigare än Adam?

Astolf.

Nej, tusen gånger nej. Jag vet nu att jag är en svag stackare, som intet förmår af egen kraft. O, må den Högste hjälpa mig att öfvervinna mitt högmodiga hjärta.

Anemotes.

Ja, må Han det!

Astolf.

Ack, skall jag aldrig mer få se paradiset åter?

(Fonden öppnar sig. Man ser en del af paradiset lustgård med Felicia och hennes leksystrar i tablå).

Felicia.

När först en tid du vandrat omkring i världen än
och lärt att motstå frestelserna alla,
Då får du paradiset måhända se igen,
Då vill jag till dess fröjd dig återkalla.
Då skall du finna glömska för alt, som plågat dig
för alla mörka minnen på jordelivets stig,
då får du fröjd och frid och evig lycka.

Men för att denna sällhet en dag du skall uppnå
får länge du för rätt och sanning värka,
och lära ödmjukt inse, att aldrig det kan gå,
om högre makter ej din vilja stärka.
Nu våra vägar skiljas. Farväl, var stark, min vän!
Håll fast vid tron och hoppet, då ses vi visst igen,
då öppnas engång paradiset portar.

Ridån faller.

ASKUNGEN

LUSTSPEL I 4 AKTER

(BEARBETNING).

PERSONER:

Grefvinnan.

Kunigunda } hennes döttrar.
Petronella }

Cendrillion, hennes styfdotter.

Furst Rudolph, (förklädd till stallmästare).

Rosshagen, hans stallmästare (furstligt klädd).

Féen Fortuna.

Louise, en ung flicka.

En härold.

En betjänt.

Herrar och damer.

FÖRSTA AKTEN.

Första scenen.

Ett boningsrum. *Kunigunda* och *Petronella* sitta vid ett bord, på hvilket står en kaffebricka. De äro i fina toiletter. *Centrillion* inträder med kaffe pannan. Hon har en enkel grå klädning.

Centrillion.

Här är kaffe, kära systrar.

Kunigunda. (Känner på panna.)

Fy, det är ju alldeles kallt! Hur kan du servera sådant skvip, din gås!

Petronella (slår i en kopp).

Och grumligt är det äfven. Ja, du är då en riktig höna. Du gör alt på tok.

Cendrillion.

Jag förstår inte hur det är möjligt. Jag har kokat det med sådan omsorg.

Kunigunda (hånfullt).

Din omsorg ger jag ej många penni för. Tag ut pannan och koka om.

Cendrillion.

Förlåt mig, jag har värkligen bjudit till men . . .

Petronella.

Liper du igen? Det är då för odrägligt med ditt eviga lip.

Cendrillion. (Vill taga kaffepannan.)

Petronella.

Låt bli den! Duger det åt mig, så duger det nog också åt Kunigunda!

Andra scenen.

De förra. *Grefvinnan (i morgon toilett).*

Grefvinnan.

O, hvad jag är altererad! Hvilken oerhörd ära, som vederfares mitt hus.

Kunigunda.

Hvad är det, mamma, du är ju uppblåst som en kalkon?

Grefvinnan.

Mitt barn, du är då alltid så naiv. Men det är värkligen något utormodentligt som inträffat.

Petronella.

Hvad är det? Kom då ändtligen fram därmed. Jag är mycket nyfiken.

Grefvinnan.

Kan ni tänka er, mina barn. Hans höghet, den nye fursten ämnar hedra mig med ett besök.

Båda.

Är det möjligt! Fursten!

Grefvinnan.

Ja, fursten. Han anlände i går till orten, och ren i dag har han anmält sitt besök. Passa nu på tillfället, kära flickor. Kläd er så fördelaktigt som möjligt, ock försök att förvrida hans höghets hjärna. Ett bättre parti skulle ni aldrig kunna göra!

Kunigunda.

O, jag önskar jag redan hade honom spänd för min triumfvagn (*stiger upp och går till spegeln.*) Kom hit Centrillion och ordna mina lockar.

Petronella.

(*Har redan tidigare ställt sig framför spegeln.*) Jag skall nog fånga honom i mina nät. (*Svänger sig framför spegeln.*) Cendrillion, laga dig hit, din latmask, du ser ju att jag behöfver dig.

Kunigunda.

Det är jag som behöfver dig, hör du, fjäska, du rör dig ej ur fläcken.

Petronella.

Hvad för slag? Lyder du inte? Kom genast och knyt mina kängsnören.

Cendrillion (springen från den ena till den andra).

Grefvinnan (har under tiden druckit kaffe).

Centrillion, hämta in min gröna sidenklädning och den nya konkarongen! Skynda dig!

Kunigunda.

Jänka först den där locken.

Petronella.

Ordna mitt släp!

Grefvinnan.

(*Tittar ut genom fönstret, och slår i hop händerna.*) Hvad i all världen. Där rider fursten ren framtill trappan, och jag är ännu i morgon klädning. Det är oerhördt jag tror jag dånar!

Kunigunda.

För all del låt bli, det tjänar till ingenting. Tag emot honom sådan du är.

Petronella.

Ja, det är just detsamma hur du ser ut bara vi äro fina. Och jag är det åtminstone.

Kunigunda.

Åhå! tror du dig vara vackrare än jag. Stort misstag min nådiga.

Petronella.

Inbillar du dig, att du är söt kanhända, fröken Svips!

Centrillion (vid fönstret)

Ack, så skall då också jag en gång få se en furste!

Grefvinnan.

Hvad gör du här, askunge? Packa dig härifrån.

Cendrillion (bedjande).

Låt mig bli inne, jag vill så gärna en gång se fursten!

Båda.

Nej, nej ut med dig! *(De ämnar köra ut henne, men möta furstens betjent i dörren).*

Tredje scenen.

De förra. Fursten. Stallmästaren. Betjenten.

Betjenten (vid dörren).

Hans Höghet, hertig Rudolph och hans stallmästare.

Grefvinnan (afsides).

Nu är det för sent. Jag måste ta' emot hans höghet i morgontoilett *(till betjenten)*. Bed hans höghet stiga in. *(Till flickorna)*. Håll er raka och kifvas inte. *(Stallmästaren inträder litet tölpygt efter honom fursten med ridderlig hållning. Grefvinnan och döttrarna niga djupt)*.

Rosshagen.

God dag, kära grefvinna, god dag mina damer.

Grefvinnan.

Ursäkta ers höghet att jag ännu befinner mig i morgontoilett, men den oerhörda öfverraskningen och äran hafva sånär beröfvat mig besinningen.

Rosshagen.

För all del. Jag förstår mer än väl att Ni af öfverraskning fullkomligt förloradt konsepterna och ej ännu hunnit sadla om. Desto bättre äro edra sköna döttrar ryktade (*till Kunigunda*). Min sköna, ni har en förtjusande hof — fot, ville jag säga. (*Till Petronella*). Förtrollande barn så vacker mahn ack — chevelyr menar jag — ni har.

Kunigunda (smickrad).

Så ridderligt, så galant.

Petronella.

Hur oerhördt snillrikt!

Fursten.

Den sanna skönheten gör sig alltid gällande.

Kunigunda (stolt; ser på fursten).

Hvad är det där för en figur?

Petronella (äfvenså).

Ämnar han också blanda sig i samtalet?

Cendrillion (för sig).

Den unga mannen är mycket vackrare än fursten, och ser mycket ädlare ut.

Rosshagen.

Fru grefvinna, mina damer, får jag utbe mig äran, att för er föreställa min stallmästare. Betrakta honom som min gunstling. Han är en utmärkt person, men tyvärr endast simpel adelsman.

Grefvinnan (kallt).

Mycket charmerad!

Kunigunda.

Så där ser således en furstlig stallmästare ut.

Petronella (mönstrande honom genom pensnezn).

Inte så illa, men jag tycker han doftar åt stall.

Cendrillion (för sig).

Altså stallmästare är den unga sköna mannen, hur väl måste han inte taga sig ut till häst.

Rosshagen.

Min nådiga grefvinna, jag har kommit för att inbjuda Er och Edra älskvärda döttrar till

en praktfull kostymbal, som jag i morgon ger på mitt slott. Har ni måhända flera döttrar?

Grefvinnan.

Icke presentabla Ers nåd.

Fursten.

Vi ha' dock hört att fru grefvinnan skulle hafva ännu en dotter?

Rosshagen.

Förhåller det sig så, så önska vi att denna tredje dotter äfven måtte blifva oss föreställd.

Grefvinnan.

Ack, nådig herre, denna tredje dotter är en liten oansenlig gås, som bäst passar i köket. Dessutom är hon uppnäst, snedmundt, vindögd och går med fötterna in.

Cendrillion (gråtande).

O, hvad skall stallmästarn tänka om mig! Fort bort! (*Springer ut*).

Rosshagen.

Jag ber fru grefvinna ett sådant misslyckat exemplar, vilja vi ingalunda göra bekantskap med. Vi hoppas således att ni i morgon infinner er

på festen, med edert förtjusande dotterspann. Mina sköna damer »au reservoir». (*Går*). (*Damerna niga djupt. Fursten bugar artigt och går. Damerna besvara högmodigt hans hälsning*).

Fjärde scenen.

Grefvinnan. Kunigunda. Petronella och senare Cendrillion.

Kunigunda (vid fönstret).

Fursten är en särdeles nobel ung man, och har han blott en gnista god smak så kommer han att välja mig till sin furstinna.

Petronella.

Hvad tänker du på? Jag är säker på att han föredrar mig. Det vore bra besynnerligt annars. Han är i sanning den ståtligaste man i sitt rike.

Cendrillion (har äfven närmat sig fönstret).

Visst icke, stallmästaren är tusen gånger ståtligare och sitter också mycket bättre till häst.

Kunigunda.

Ha, ha, ha, ditt omdöme härstammar från köket. Gå du, med din stallmästare.

Petronella.

Hvad har du egentligen här att göra?

Cendrillion (bedjande).

Kära systrar, jag vill så hjärtligt be er att för den här ena enda gången låta mig få komma med på festen.

Kunigunda.

Du? Hvad skulle du göra där?

Cendrillion.

O, jag ville så gärna visa stallmästarn att jag ej är vindögd som vår mor sagt.

Petronella (skrattar).

Ah, det är för löjligt, tror du verkligen att stallmästaren bryr sig om dig. Jag kan skratta mig sjuk däråt.

Cendrillion.

Snälla systrar, tag mig med den här enda gången.

Kunigunda.

Nej, nu är du i sanning oförskämd. Packa dig ut i köket, där är din plats, askunge!

Cendrillion (gråter).

O, hvad jag är olycklig! (*Går ut*).

Femte scenen.

Grefvinnan. Kunigunda, Petronella.

Grefvinnan (vid kaffebordet).

Gråter hon nu igen?

Petronella.

Låt gråta, hvad rör det oss, vi skola nu rådgöra om våra toiletter för i morgon. (*Skrytsamt*). Jag skall nog öfverglänsa dig, min fröken!

Kunigunda.

Det kommer inte att lyckas, mamsell!

Grefvinnan.

Stilla, stilla. Gräla inte, låt oss i lugn och ro, rådgöra om era baldräkter, det ligger mig mycket om hjärtat, att ni bli de elegantaste på festen (*de gå.*)

Sjätte scenen.

Cendrillion. Senare Fortuna.

Cendrillion (samlar i hop kopparna och gråter).

Hvad det ändå är ledsamt, att ingen håller af mig, och bryr sig om mig. O, min mor,

hvarför gick du så tidigt bort och lämnade mig allena. (*Det knackar*). Hvem där? Stig in!

Fortuna (klädd som tiggerska).

Kära barn haf förbarmande med en stackars gammal gumma. Jag har gått en lång väg och är mycket trött. Låt mig hvila en stund och värma mig.

Cendrillion.

Gärna, kära gumma. Sätt dig här och hvila ut. (*Gumman sätter sig på en stol, som Cendrillion lyftat fram*).

Fortuna.

Tack, mitt goda barn! Du har visst en bra tung tjänst här i huset?

Cendrillion (suckar).

Ack ja, nog har jag det svårt alt sedan min älskade moder dog.

Fortuna.

Hvem var din mor?

Cendrillion.

Vet du inte det? Det var ju grefvens första fru, och jag är hans egen dotter.

Fortuna.

Huru är du grefvens egen dotter och behandlas här såsom en tjänarinna?

Cendrillion (sätter sig).

Alla människor förvåna sig däröfver, men hvad skall jag göra? Då min mor kände sitt slut nalkas, kallade hon mig till sig och sade: »Cendrillion förblif alltid god och from, så skall den högste aldrig öfvergifva dig». Och jag har icke glömt dessa min goda moders ord, och har alltid bjudit till att följa hennes råd.

Fortuna.

Men hvarför är du nu tjänarinna i huset?

Cendrillion.

Knapt hade gräset vuxit på min moders graf, innan min far tog sig en annan hustru. Den andra frun hade själf tvänne döttrar. De äro båda mycket sköna, men emot mig äro de elaka (*stiger upp*). »Den dumma gåsen får inte vara med oss» — säga de — »ut med kökspigan!» Och så köra de ut mig i köket.

Fortuna (stiger upp).

Men hur kan din far tillåta detta?

Cendrillion.

Så länge han lefde, var det nog annorlunda, men också han är död för längesedan. Jag måste nu förrätta alla tunga sysslor, måste bära vatten, sopa, tvätta och skura. Och om aftonen, då jag är trött, har jag ingen varm bädd att krypa i, utan får lägga mig vid spiseln i askan. Därför kalla de mig också »askungen».

Fortuna.

Stackars barn! Är du inte bra förbittrad på din styfemor?

Cendrillion.

Hur skulle jag det? Det vore ju syndigt.

Fortuna.

Men dina systrar hatar du visst?

Cendrillion.

Ingalunda, jag hatar ingen människa. Och dock äro mina systrar mycket obeskedliga emot mig. När de fara på bal, så hålla de ut ett mått ärter i askan, och sedan får jag lof att plocka ut dem.

Fortuna.

Skola de i morgon igen på bal?

Cendrillion.

Ack ja, och just i morgon hade jag så gärna varit med dem på balen.

Fortuna.

Nå, hvarför får du ej gå med?

Cendrillion.

De säga att jag är en dum gås, som ej kan uppföra mig fint, och så har jag ju ingen balklädning.

Fortuna (beklagande.).

Arma barn!

Cendrillion.

Jag äger bara denna enda gråa klädning, och mina systrar vilja inte låna mig något af sina grannlåter, (*suckar*) och dock huru gärna vore jag inte med på festen! —

Fortuna.

Hvarför vill du så gärna vara med på denna bal?

Cendrillion.

Ack jag ville så gärna ännu en gång se honom!

Fortuna.

Hvad menar du? Hvem vill du se? —

Cendrillion.

O du kära, gamla gumma, jag ville så gärna ännu en gång se stallmästaren, fursten bryr jag mig als inte om.

Fortuna.

Du är ett godt barn, och förtjänar att belönas. Här Cendrillion! Vill du att jag skall föra dig på balen?

Cendrillion.

Om jag vill? Mycket, mycket gärna vill jag. Men det är ju omöjligt! (*Sätter sig och lutar hufvudet i händerna*).

Fortuna.

Gråt inte, haf förtroende till mig, jag skall hjälpa dig. (*Kastar af sig förklädnaden*) Se på mig Cendrillion, jag är féen Fortuna, som utdelar lyckans häfvor här och där i världen. I dag har jag uppsökt dig mitt barn och vill göra dig lycklig.

Cendrillion.

Huru god du är! Hvad vill du göra för mig?

Fortuna.

Jag vill föra dig på balen.

Cendrillion.

Mig? (*Glad*) Så roligt! (*Bedröfvadt*) Men huru skall det gå till? Mina systrar skola genast igenkänna mig, och visa ut mig.

Fortuna (tager fram en ros).

Tag denna ros och fäst den på ditt bröst. Då skall ingen igenkänna dig, och du blir skönare än alla andra.

Cendrillion.

Tack! Hur skön du är. Men dräkten?

Fortuna.

Också den skall du få. I morgon skall du din kammare finna alt, hvad du behöfver.

Cendrillion.

O, tack, tack, tusen tack! Men huru skall jag kunna gå ensam på balen, jag är ju så blyg?

Fortuna.

Var lugn, jag skall följa dig dit. En sak vill jag dock lägga dig på hjärtat. Du måste ovilkorligen före kl. 12 aflägsna dig från festen. Försummar du det, så går det dig illa.

Cendrillion.

Jag skall vara punktlig. Huru skall jag rätt kunna tacka dig?

Fortuna.

Förblif alltid from och god, så lönar du mig bäst. Men nu måste jag bort; i morgon väntar jag dig här utanför med en vagn. Farväl till dess (*går*).

Cendrillion.

Farväl, goda fée!

Sjunde scenen.

Cendrillion (ensam)

Cendrillion.

Jag skall då således få bivista festen. O, huru glad jag är. (*Betraktande rosen*) Det är du, som skall göra mig skön och oigenkännelig. Sköna ros! Hvad jag gärna vill smycka mig med dig. — Och stallmästarn får jag se. — Så roligt, så roligt (*klappar i händerna*).

Ridån faller.

ANDRA AKTEN.

Första scenen.

Sal på slottet. Grefvinnan. Kunigunda. Petronella. Fursten. Stallmästaren, en mängd herrar och damer i maskeradkostymer. De röra sig af och an i bakgrunden. (Fursten och stallmästaren träda fram).

Rosshagen (lågmäldt).

Min furste, vill Ni inte befria mig från obehaget att spela komedi och föreställa Eder person?

Fursten.

Inte ännu, käre Rosshagen, håll ut kvällen till slut. Ni vet ju att jag i dag skall göra mitt val bland ortens damer, och jag vill gärna se, om någon verkligt har mig kär, eller om det blott är *fursten* de vilja ha! Men man ger akt på oss. (*Högt*) Befaller Ers Höghet att dansen åter skall begynna?

Rosshagen (högdraget).

Låt oss ännu hålla paus en stund, och intaga förfriskningar.

Fursten.

Som Ers Höghet befaller, men pausen har redan räckt en hel timme.

Rosshagen.

Är det möjligt. Huru tiden trafvar i väg, när man är omgifven af bara ungdom och skönhet. (*De gå åt fonden. En betjänt bjuder förfriskningar. Petronella och Kunigunda arm i arm.*)

Kunigunda.

Huru spirituelt han talar!

Petronella.

En man med så hög bildning är alltid spirituell. Har du märkt att han redan två gånger dansat med mig?

Kunigunda.

Kantänka! Med mig har han dansat tre gånger och till nästa dans har han också bjudit upp mig.

Petronella.

Åhå, du inbillar dig kanhända att du är den skönaste på balen, men det är ett stort miss-tag. Jag öfverglänsar nog dig, din apa!

Kunigunda.

Och du tycker dig redan vara furstinna, din markatta, men ännu äro icke alla dagars ände!

Grefvinnan (orolig).

För all del, gräla inte, ni skämma ju rakt ut er.

Rosshagen (närmar sig).

Min nådiga fru grefvinna. Jag måste tillstå att edra döttrar äro särdeles nobla, älskvärda och väluppfostrade unga damer. De äro riktiga praktexemplar i mitt stall — ah, min sal — menar jag.

Grefvinnan.

O, herr furste, jag är helt rörd och lycklig öfver Edert beröm. Flickorna äro nu sådana de äro, goda, älskvärda varelser. Men så har jag också förmanat dem att göra alt hvad de kunna för att vinna Er bevågenhet.

Andra scenen.

En härold. De förra.

Härolden.

En ädel dam, som kommer från främmande land med sin följeslagarinna, en god fée, ber att få öfvervara den furstliga festen. Behagar Ers Höghet gifva henne tillträde?

Rosshagen (tvekande).

Ja, nej, hvad tycker Ni herr stallmästare?

Fursten.

Gästfrihet är en furstes förnämsta plikt.

Rosshagen.

Låt köra fram exemplaret, så få vi granska det. (*Härolden går*).

Tredje scenen.

De förra. Cendrillion. Fortuna (båda i eleganta dräkter).

Cendrillion (tvekande i dörren).

Fortuna (hviskar).

Mod blott, mod, ingen vet hvem du är!
(*De träda fram och hälsa*).

Fursten (för sig).

Hvilken älsklig uppenbarelse!

Rosshagen.

Vid alla hästskojare i världen, jag har aldrig sett en sötare tös!

Grefvinnan.

Bevare mig väl, jag tror minsann den okända understår sig vara elegantare än mina döttrar.

Kunigunda.

Hon är verkligen särdeles väl klädd!

Petronella.

Jag tycker det är för mycket packadt, det vittnar om dålig smak.

Cendrillion (till féen).

Huru härligt här är! Och rosen, som du gaf mig, har i sanning förtrollat mig, ty hvarken min mor eller mina systrar igenkänna mig!

Rosshagen (närmar sig Cendrillion).

Sköna, unga främling, vi hälsa Er välkommen till vårt slott och önska att Ni måtte roa Er väl hos oss, För att bidraga till Ert nöje vill jag själf bjuda upp Er till nästa dans.

Fursten.

Ers Höghet glömmet att Ni redan bjudit upp fröken Kunigunda. En man — ett ord!

Rosshagen.

Ja, det är sannt. Men hvar skall man få en antaglig dansör för den främmande gästen.

Fursten.

Jag erbjuder mig själf därtill, kanske hon inte försmår mig.

Rosshagen.

Det tror jag knapt. Säg henne många vackra saker i mitt namn.

Fursten.

Det skall jag göra. (*Till Cendrillion*) Ädla, sköna dam. Hans Höghet fursten önskade själf få dansa med Er nästa dans, men okunnig om Ert besök har han redan bundit sig på annat håll. Mig har lyckan kommit till del att få ersätta hans person. Vågar jag hoppas att Ni skänker mig nästa dans, ehuru jag blott är en simpel stallmästare?

Cendrillion (gladt).

Gärna, min herre, mycket gärna, jag är als inte stolt! (*Fursten bjuder henne armen, de ställa*

sig upp till dans. De öfriga gästerna draga sig åt sidan. Efter dansen för fursten Cendrillion tillbaka till féen Fortuna).

Fursten.

Jag finner icke ord att uttrycka det nöje Ni beredt mig. Får jag också hoppas att Ni skänker mig nästa dans?

Cendrillion (ser på Fortuna, som runkar på hufvudet).

Det gör mig ondt, att nödgas afslå, men jag kan ej lofva. Efter några ögonblick måste jag lämna slottet, och resa vidare med min beskyddarinna.

Fursten.

Omöjligt, så snart får Ni inte lämna oss. Ni beröfvar ju festen hela dess glans.

Cendrillion.

Jag skiljs mycket ogärna, men jag måste.

Fursten.

Så tillåt åtminstone mig att följa Eder. Gattorna äro osäkra och det är redan natt.

Cendrillion.

Jag har ingenting att frukta i min beskyddarinnas närhet.

Fortuna (sakta till Cendrillion).

Tiden lider! Var på din vakt!

Fursten.

Säg mig åtminstone Ert namn, så att jag må kunna följa Edra spår.

Cendrillion.

Nej, nej, jag måste förbli okänd. Lef väl, herr stallmästare, måtte Ni blifva mycket lycklig.

Fursten (tager hennes hand).

Utan Eder kan jag aldrig mer bli lycklig. Om Ni inte tillåter mig att följa Eder, så gör jag det mot Eder vilja.

Cendrillion.

För all del, det kan jag inte tillåta. Goda Fortuna skydda mig.

Fortuna (drager henne med sig).

Kom, kom, efter en minut är det för sent!
(*De ila ut.*)

Fursten (ser efter dem).

Hvem hälst du vara må, ängel eller människobarn, jag följer dig! (*Skyndar efter dem.*)

Fjärde scenen.

De förra, utom Fursten, Fortuna och Cendrillon.

En herre.

Främlingen flyr, låt oss följa henne (*alla skynda mot dörren*).

Rosshagen.

Pttrro mitt herrskap! Den främmande fålen har rymt, och stallmästaren har skenat efter den, men det behöfver inte störa festens fröjd. Låt oss fortsätta dansen.

Dans.

Ridån faller.

TREDJE AKTEN.

Första scenen.

Samma rum, som i första akten. Kunigunda (i baldräkt sittande framför spegeln och ordnande sin toilette). Petronella (framför den andra spegeln).

Petronella.

I kväll skall altså fursten göra sitt val.

Kunigunda.

Han har allaredan gjort det.

Petronella.

Menar du den främmande damen behagade honom mycket?

Kunigunda.

Bah. Det där spöket, som försvann midt för allas näsa. Man såg ju tydligt att hon var

en häxa! (*Ropar*) Cendrillion! Hvar dröjer du din sölmåns?

Cendrillion (inträder).

Här är jag, hvad är att göra?

Kunigunda.

Hit med dig, latmask, se efter om min klädning sitter bra.

Cendrillion.

Hade Ni roligt på balen, kära systrar?

Andra scenen.

De förra. Grefvinnan.

Grefvinnan (instörtar).

Se så mina barn, nu vet jag allt!

Båda (uppstigande).

Berätta, berätta fort hvad du vet!

Grefvinnan.

Fru Alltingvet var just hos mig. Hon sade att den främmande damen, som gjorde sådant furore på furstens fest, allt fortfarande är försvunnen. Då stallmästaren kom ut, var hon redan borta. Han säger att hon fördunstade som en

dimbild inför hans ögon, och han fann endast en sko, som hon förlorat i trappan.

Petronella.

Nå vidare! Skynda dig!

Grefvinnan.

Nå, nå, jag måste väl få draga andan en smula.

Kunigunda.

Hvad bryr jag mig om främlingen, jag tänker blott på festen, som i dag skall fortsättas, och på furstens brudaval! Snart, ma chère, får du tala om: »Min dotter, furstinnan Kunigunda.»

Grefvinnan.

Var inte så säker min dotter, höga herrar ha sina nycker.

Kunigunda.

Hvad menar du, mamma?

Grefvinnan.

Hör på barn. Fursten har förklarat att han endast tar den dam till gemål, som utan svårighet kan draga på sin fot den sko, som stallmästaren hittade i trappan. Ingen annan kan komma i fråga.

Petronella.

Om detta skall vara ett skönhetsprof, så fruktar jag inte att bestå det, ty ingen har en mindre fot än jag (*sticker fram foten*).

Kunigunda.

Sådana dumheter! Du vet ju att du inte kan begagna mina skor; altså måste jag ha mindre fötter än du!

Grefvinnan.

Disputera inte. Det är hög tid att bege sig till festen. Vagnen väntar redan. (*Ropar genom dörren*) Cendrillion, Cendrillion skynda dig med kapporna!

Cendrillion (inträder med kappor på armen).

Kunigunda.

Till först min. Huru länge tycker du jag skall vänta?

Cendrillion (lägger kappan på Kunigunda och sedan på Grefvinnan).

Petronella.

Och mig passar du upp till allra sist. Det skall du ha betaldt för (*ger henne en örfil. De gå ut.*)

Tredje scenen.

Cendrillion (ensam).

Cendrillion (går till fönstret och ser ut).

Se så, nu fara de till festen och jag får, som vanligt, bli hemma! Hvad det ändå är ledsamt! Med hvem manne stallmästaren dansa i afton? — Dock, hvad rör det mig! På mig tänker han nog inte mera. Skall jag aldrig mer få se honom? Det var ändå bra roligt på festen, den stora upplysta salen, de fina damerna och den vackra dansen. Alt, alt är förbi (*sätter sig tankfullt vid fönstret*).

Fjärde scenen.

Cendrillion. Fortuna (såsom gammal gumma).

Fortuna.

God afton, Cendrillion!

Cendrillion.

Ah, är det du, goda fée? Så roligt att du kom, jag har så ledsamt!

Fortuna.

Vill du i dag igen komma med på festen?

Cendrillion.

Vill du verkligen en gång till föra mig dit? O hur god du är. Min fina klädning har jag kvar, men min ena sko har jag förlorat i slottstrappan.

Fortuna.

Det gör ingenting! Tag på dig din vackra klädning och din ena sko, men glöm inte rosen. Skynda dig! Jag väntar dig med vagnen (*går*).

Cendrillion

Jag är genast färdig (*springer ut*).

Ridån faller.

FJÄRDE AKTEN.

Första scenen.

Slottsalen. Rosshagen (sittande på tronen, omgifven af herrar och damer). Fursten, Grefvinnan, Kunigunda, Petronella.

Rosshagen.

Välan, vi äro benägna att låta brudvalet försiggå. Härold, läs upp kungörelsen!

Härolden.

Högtärade damer och herrar. Då det behagat Hans Kungliga Höghet, fursten af detta rike, att bland landets döttrar välja sig en brud, så skall detta val nu försiggå. Hvarje dam af adlig börd får deltaga däri och måste hon underkasta sig det vilkor och prof henne åläggas. Kan hon med lätthet pådraga den sko, som i går hittades i slottstrappan, må hon träda åt höger, men är den henne för liten, så må hon

träda tillbaka och kan icke komma i fråga vid valet. Gånge altså efter vår höge herres nådiga vilja. Profvet må begynna! (*Han vinkar en page, som inträder med skon på en bricka af silfver.*)

Fursten.

Nu, sköna damer, träden fram, och pröfven eder lycka. (*Pagen försöker draga skon på Kunigunda*).

Kunigunda (förtretad).

O, jag min gås, hvarför har jag ej afskurit ett par tår.

Petronella (försöker skon. Upprörd)

Ack, hade jag blott en knif till hands så skulle jag genast skära bort en bit af hälen.

Grefvinnan (som hela tiden hjälpt att få skon på).

Det är obegripligt att den inte passar, det måste vara hokus pokus med i spelet.

(Andra damer försöka skon.)

Rosshagen.

Märkvärdigt, alla damer här tyckas lefva på stor fot. Finnes det ingen mer, som vågar försöket?

Andra scenen.

De förra. Cendrillion, Fortuna.

Fursten (märker Cendrillion).

Här är ännu en dam, som säkert vill underkasta sig profvet. (*Till Cendrillion*) Träd fram min fröken, kanske lyckan är Eder bevågen.

Rosshagen.

Hvem är den okända, som vågar infinna sig objuden i vårt slott?

Fortuna.

Det är en adelsdam, jag borgar för henne. Tillåt henne försöka skon.

Rosshagen.

Må ske!

Cendrillion (drar skon på sig).

Skon är min, se huru bra den passar, och här är den andra.

Alla.

Det är ju den sköna, okända från gårdagen.

Fursten.

Får jag nu be att få veta Edert namn. Ni är den enda, som bestått profvet, och fursten skall nu upphöja Eder till sin brud.

Cendrillion (förskräckt).

Jag furtens brud? Det kan jag aldrig bli. Jag har honom ju icke kär, och dessutom är jag ju blott en fattig flicka. Må min mor och mina systrar igenkänna mig (*tar rosen och kastar bort den*).

Grefvinnan.

Askungen! Den otäckan vågar visa sig här. Ut med henne!

Rosshagen.

Halt, hvem hälst hon är, så måste hon lyda furstens befallning.

Cendrillion.

Aldrig! Jag kan inte. Förr vill jag hela mitt lif igenom vara askungen!

Rosshagen.

Nå väl, då Ni djärfs försmå mig, så skall Ni gifta Eder med min stallmästare.

Fursten.

Skall Ni med motvilja lyda furstens befallning, eller räcker Ni mig frivilligt Eder hand?

Cendrillion.

Frivilligt och med glädje. Här har Ni min hand, mitt hjärta har Ni redan förut.

Fursten (omfamnar henne).

O Cendrillion, hur lycklig du gör mig! Och till lön för din anspråkslöshet vill jag dock upphöja dig på en tron. (*Till stallmästaren*) Stig ned kära Rosshagen, din roll är utspelad. Hören alla mina ärade gäster. Jag är eder furste; denne var endast min ställföreträdare.

Rosshagen (stiger ned).

Så är jag då åter stallmästare, fursterollen blef mig ganska tung.

Fursten (bjuder Cendrillion armen och uppstiger med henne på tronen).

Aldrig hade jag kunnat göra ett bättre och lyckligare val. Hos dig förenas behag och älskvardhet med ett ädelt hjärta och ett ödmjukt sinne. Du tänkte ej på fursteglans och fursteära, utan skänkte den obetydliga stallmästaren ditt hjärta. Du är mig kär, Cendrillion, och det skall bli min högsta sträfvan att göra dig lycklig. Glöm alla dina lidanden och mins blott att du i dag för sista gången har blifvit kallad »askungen». Mina ärade gäster, sen här min gemål, Eder furstinna!

Cendrillion.

O, är denna lycka ej en dröm?

En herre.

Mottag höge herre allas vår hjärtligaste lyckönskan.

Louise.

Var hälsad, höge härskarinna, må ditt föredöme värka förädlande på hela ditt folk.

Grefvinnan (krypande).

Älskade barn! Hvad jag gläder mig öfver din lycka. Jag visste nog att du en dag skulle göra mitt hus heder; du var alltid ett så godt barn! Svårt blir det att skiljas ifrån dig (*gråter*).

Cendrillion.

Lugna dig, min mor, och haf tack för de hårda dagarna. De hafva böjt mitt hjärta till ödmjukhet.

Kunigunda (med gråten i halsen).

Cendrillion ämnar du klaga på mig för fursten, gör inte det, så är du snäll.

Petronella (snyftande).

Var inte ond och hämnas inte min elakhet. Jag är så olycklig däröfver!

Cendrillion.

Kära systrar, jag har glömt alt i min stora lycka. Låtom oss bli vänner!

Rosshagen.

Men huru skall det då gå med mig? Jag skulle också vilja ha en vacker brud och bli lycklig.

Fursten.

Se dig om, käre Rosshagen, det finnes många snälla flickor i världen.

Rosshagen.

Visserligen, men hvem vet, om jag ej skulle få mig en korg, det skulle jag ej tycka om.

Grefvinnan.

Ni är alldeles för anspråkslös, herr baron, hvilken flicka skulle inte känna sig hedrad af edert anbud. (*Till döttrarna*) Kommen hit flickor, han är ju ändå baron. (*Högt*) Jag är öfvertygad om att hvarje mor med lugn skulle anförtro sin dotters framtid åt edra ridderliga armar!

Rosshagen.

Allra ödmjukaste tjänarinna, min nådigaste grefvinna, Ni är alldeles för artig. (*Döttrarna knuffa hvarandra; båda vilja stå före hvarandra*). I alla fall vill jag inte falla edra döttrar besvärlig. Det kan ju hända att jag doftar stall och har andra brister i deras ögon. Mitt val har redan fallit på en annan, som är god och anspråkslös.

Fröken Louise! Vill Ni våga försöket att spränga af i full karier med mig genom lifvet och att riskera de faror, hvilket en kappridt i sällskap med en sådan grofhuggare som jag medför? Vill Ni det, så lägg eder lilla hand i min, och säg edert »ja» så högt att hela världen må höra och förnimma min lycka.

Louise.

Det vill jag! Jag bäfvar ej för ridten genom lifvet med Eder till riddare. Ett redbart och troget hjärta att lita på, och en stadig arm att stödja sig vid äro tillräcklig borgen för att färden inte skall blifva altför halsbrytande. Jag känner Eder och är lycklig öfver att få tillhöra Eder.

Fursten.

Bravo! Nu är alt väl. Låtom oss nu fira en glad fest till samman!

Ridån faller.

Pris: 1: 50